****

VELEHRADSKÝ Z(S)PRAVODAJ

Vydává Správní rada (Trustees) Velehrad London (Reg. Charity No.1154836) a Velehradský výkonný výbor, pro potřeby českých a slovenských krajanů ve Velké Británii. Adresa: 39 Lonsdale Rd, Barnes, London SW13 9JP www.velehrad.org.uk

duben/april 2021 **číslo 139**

****

Vstříc lepším časům...

Ano, je to tak. Krajané v Británii se nyní mohou radovat z prvního kroku k uvolnění z „lockdownu‘‘, tedy stavu nouze, učiněného 29. března. Můžeme se buď s jinou rodinou, nebo maximálně v počtu šesti osob setkávat venku, tedy v parcích nebo zahradách a nemusíme už dodržovat ohraničení pohybu do vzdálenosti pěti mil od bydliště. Můžeme se také podílet na sportovních aktivitách, včetně košíkové, tenisu či golfu a pořádat malé svatby do počtu šesti hostí. Další krok k uvolnění byl do uzávěrky tohoto čísla očekáván už 12. dubna, kdy by mělo nastat otevření všech obchodů a služeb, jako třeba holičství a kadeřnictví, na co už se mnozí z nás dost těší. Hospody, restaurace budou moci zatím otevřít jen venkovní zahrádky, ale i to je velký krok k normalitě a otevřeny budou i posilovny, knihovny, zoologické zahrady a zábavní parky, avšak mnoho našinců se bude také těšit z možnosti dovolené v Británii, v jednorodinných chatách, chalupách, či domcích – nikoliv tedy ještě v hotelích a pensionech, kde se hosté potkávají na chodbách, avšak svatby s 15 hosty budou už povoleny. Krajané kolem Velehradu říkají, že se už těší do „Palachovy‘‘ zahrady.

Tyto první kroky umožnil úspěch očkování, kdy nyní už dostalo první injekci přes 30 miliónů osob, tedy 57 procent dospělých a 44 procent z celkového počtu obyvatel a druhou už téměř 4 milióny. To znamená, že počty nakažených a zemřelých poměrně rychle klesají s tím, jak nejohroženější skupiny obyvatel jsou už chráněny. S tím stále kontrastuje pomalé očkování v ČR, kde dostalo první dávku teprve 11 procent obyvatel, ale i toto malé množství chráněných ročníků konečně začíná být vidět na statistických číslech.

SPRÁVNÍ RADA LONDÝNSKÉHO VELEHRADU PŘEJE VŠEM KRAJANŮM RADOSTNÉ A VESELÉ VELIKONOCE

Iniciála se vzkříšením z Liber Viaticus Jana ze Středy (kolem r. 1350

V těchto souvislostech se ovšem objevují úvahy o sobectví, či zatím ještě neprojevované velkorysosti národů vůči těm slabším zemím, zejména ve třetím světě, kde očkování mnohde ani nezačalo. A jelikož je stále zjevnější, že pokud nebude pandémie zvládnuta globálně, nepomohou ani místní úspěchy, pokud se úspěšné země nechtějí totálně uzavřít světu, aby se znovu nenakazily. Ano i v EU (a to nic nemění na nepřípustném selhání předsedkyně Evropské komise) se ukazuje, že „košile je bližší nežli kabát‘‘ a že hranice se leckdy hodí. A také, že unie suverénních států je lepší a především přirozenější koncepcí, nežli tvrdá federalizace a obyvatelstvem nikde nevítané prohlubování integrace. Hranice totiž stále existují a národy hned tak svou, leckde historicky draze vykoupenou nezávislost jen tak odevzdat na oltář evropského superstátu nehodlají. Díky pandémii lze totiž zjevně očekávat návrat k idejím volnější evropské konfederace, tedy před Maastricht, za což bojovala (i když velmi slabě) i Británie za Cameronova premiérství a propásla tak šanci vést blok desítky mimo eurozónu. Reminiscence na téma Masarykova: „Národy se udržují idejemi na kterých vznikly‘‘, jsou užitečné, ale teprve uvidíme, co Evropu i Česko a Slovensko vlastně čeká a je dobře, že z Prahy, Bratislavy, Varšavy a Budapešti donedávna zazníval do Bruselu společný hlas pětašedesátimilionové visegradské čtyřky.

O tom, jak bude svět vypadat po nynější pandémii se už objevují nejrůznější a leckdy velmi naivně fantasmagorické teorie, což ale není nic nového. V živelných pohromách a koncem válek tomu bylo v dějinách stejně, takže „nihil novum sub soli‘‘./jn/

****

Správní rada londýnského Velehradu zve krajany na zoomovou českou mši 25. dubna ve 14.00

Link: https://us02web.zoom.us/j/86227507036?pwd=WEx0bHFTeEUveFFudzdFaGN2REozdz09 ID: 862 2750 7036 Pass: 487766

a s politováním oznamuje, že až do ukončení vyjimečných opatření britské vlády kvůli pandemii se na londýnském Velehradě nekonají mše ani jiné veřejné akce. Loni jsme se poprvé na Velehradě nesešli na tradiční oslavu svatého Václava a později ani na Mikulášskou.

Další informace na www.velehrad.org.uk a ludmilastane@gmail.com (mob. 07468 570551)

Nedělní česká školička zatím na Velehradě neobnovena, ale internetovou výuku nabízí učitelka Terezka Pletichová - terry.pletichova@gmail.com. Učitelka Radka Polenská nabízí výuku pro větší děti i dospělé, jednotlivce i skupiny- radka.polenska@gmail.com

Některých krajanů ve Velké Británii se epidemie mohla existenčně negativně dotknout. V takovém případě se lze obrátit na charitu "Velehrad London". Správní rada se bude snažit pomoct najít řešení. Kontakt: trustees@velehrad.org.uk (AS).

****

****

ZPRÁVY Z LONDÝNA A KOMUNITY

Zoomová velehradská mše na Květnou neděli zahájila londýnské Velikonoční období

Krajanská komunita kolem Velehradu zahájila velikonoční období odpolední zoomovou mší na Květnou neděli, 28. března, jako obvykle v poslední době celebrovanou Otcem Tomášem Roulem z Říma. Pětadvacítka krajanů (někteří právě v Praze a v Bruselu), si nejen vyslechlo, ale se i zúčastnilo čtení tradičních Pašijí, popisujících ukřižování Krista podle evangelia apoštola Marka už od příjezdu na oslátku do Jeruzaléma, což se tradičně slaví právě na Květnou neděli, také nazývanou Palmovou. A byly také na dálku posvěceny tradiční kočičky

Otec Tomáš v promluvě na velikonoční téma zdůraznil, že římský setník dozírající na ukřižování musel být překvapen tím, co viděl: Žádný obvyklý nářek či proklínání, ale důstojné mlčení a prominutí katanům ,,neboť nevědí, co činí". Musel být také překvapen, že ukřižovaný byl nazván králem a hovoří s otcem někde na nebesích, který jej měl opustit a nakonec cosi uzavírá: ,,Dokonáno jest". A pak to zatmění a roztržení chrámové opony. Traduje se, že pod vlivem dojmů se setník měl pak obrátit na víru a nebylo divu… Tolik Otec Tomáš, který pak připomněl 30. výročí investitury kardinála Vlka a nedávný nález v klášteře v Milevsku skříňky ze 14. století se zbytky schránky ze 4.století se zlatým křížem s vyrytým anagramem pro Krista a s železným odštěpkem, údajně hřebu z Kristova kříže. (*více detailů příště*).

Dan Cruikshank na Zoomu o ČR pro BCSA…

Záběry ze zoomové velehradské mše na Květnou neděli a zoomový host BCSA, architekt a známý historik umění Dan Cruikshank

Známý televizní historik umění a architektury Dan Cruikshank byl 24.března zoomovým hostem BCSA na téma architektury v ČR. Účastníci ocenili jeho putování staletími – od symbolizujícího pojetí zelenohorského barokního hvězdicového kostela sv. Jana Nepomuckého, až po kostnici v kryptě klášterního kostela v Sedlci u Kutné Hory, kde si od přivezení prsti z Golgoty ve 13. století přálo být pohřbeno na 40.000 lidí. Jejich kosti – jako symbol krásy božího stvoření -- tam tvoří mohutné sakrální i světské ornamenty (např. erb Schwarzenbergů). Dalšími zajímavými mezníky byly pro Eda Peacocka z BCSA Plečnikův kostel Božského Srdce z r. 1929 na pražském náměstí Jiřího z Poděbrad a funkcionalistická Vila Tugendhat v Brně. Zdařilá přednáška s ilustracemi tak přinesla nové poznatky i pro britské přátele a byla osvěžením paměti pro krajany.

Nezapomenout na „Sčítání lidu 2021"

Sčítání je povinné i pro osoby (jak občany ČR, tak i cizí státní příslušníky) s hlášeným pobytem v ČR, které žijí v zahraničí. Sečíst se musí i ti občané, kteří sice trvalý pobyt v Česku nemají, ale ve skutečnosti v rozhodný okamžik (půlnoc z 26. 3. na 27. 3. 2021) na území České republiky žijí, tj. například se vrátili z ciziny, ale ještě se nepřihlásili k pobytu. Jinými slovy, každý občan, který má v Česku evidovaný trvalý pobyt (přesněji ho měl o půlnoci z 26. na 27. března 2021), se sčítá a pokuta za neúčast je 10.000Kč. Týká se to většiny českých občanů žijících v zahraničí, protože málokdo si při vystěhování oficiálně ukončuje trvalý pobyt. Pokud bydlí naši občané v zahraničí a nemají v České republice trvalý pobyt, ani nebudou v rozhodný okamžik na našem území přítomni, nemusí vyplňovat sčítací formulář. Mimo území ČR nejsou k dispozici tištěné formuláře, od 27. března až do 9. dubna (a nyní prodlouženo o 43 dní až do května) je možné odkudkoliv vyplnit krátký formulář přes internet. Podrobnější informace na ***www.scitani.cz***

Budeme vzpomínat na naše zemřelé během dubna…

Naši zemřelí, kterých tento měsíc vzpomeneme, zahrnují druhého kněze naší exilové a krajanské komunity **Otce Josefa Pazderku SJ**, dlouhodobého pomocníka Otce Langa na londýnském Velehradě. Otec Josef byl po službě v Londýně ,,převelen" jesuitským řádem do Prahy a později zpět do Londýna, ale během přesunu 8.4.2002 zemřel. V ten den vzpomeneme i ženy bývalého tiskového mluvčího londýnské Benešovy vlády a redaktora Josefa **Jostena**, **Patricie** 8.4.2007, o dva dny později pak i dlouholetého redaktora a ředitele čs.vysílání rozhlasu BBC **Zdeňka Mastníka** (10.4.2008). Pak také předsedy správní rady londýnského Velehradu a přítele/rádce Otce Langa, **Josefa Czernina,** ze starého českého hraběcího rodu (13.4.2015), varhaníka čs.kaple na Farm Street a učitele hudby **dr. Františka Fišera** (14.4.2011) a lékaře ze skupiny českých lékařů na Canvey Island, **dr. Milana Vavrečky** (30.4.2012). Vzpomeneme také Plk **Zbyška Nečase-Pembertona** ze slavné čs. 68. noční stíhací perutě RAF (15.3. 2018).

****

Restaurace Bohemia House, neboli Český a slovenský klub **(74 West End Lane, NW6)**

oznamuje krajanům, že od pondělka 12. dubna bude opět otevřena v souladu s vládním povolením venkovního provozu a začala po obnově přijímat rezervace stolů a míst v příjemném prostředí v prostorách zahrady přes nový internetový portál

Kontakt a rezervace na: https://bohemiahouse.london/bookings/ **a další informace viz. str.6**

****

****

Franta (Bělský) a Winston (Churchill)

5.března se mnohým krajanům v Británii a členům BCSA připomněla historická řeč britského premiéra Winstona Churchilla v americkém Fultonu v roce 1946, tedy před 75. roky. Jak známo, Churchill tehdy jasnozřivě viděl, že ona později neproniknutelně opevněná hranice mezi východem a západem Evropy dělící svobodné země od těch, kam při osvobozování od nacizmu vkročila sovětská komunistická Rudá armáda, zůstanou na čtyři desetiletí pod jhem okupace Moskvy.

Ono Churchillovo :,,Od Štětína na Baltu, až po Terst na Adriatiku byla spuštěna železná opona napříč kontinentem", je citováno dodnes a v posledních letech znovu nabývá významu vzhledem k nové ruské koloniální expanzi.

Letošní 75. výročí bylo velmi významné i pro nás a ke vzpomínkovým akcím Churchilova muzea ve Fultonu (National Churchill Museum -- ***https://nationalchurchillmuseum.org/***) ve státě Missouri se připojilo i naše londýnské velvyslanectví a také londýnská BCSA. Důvodem byl i film **,,Franta a Winston"** režiséra Steva Stinsona natočený pro muzeum o našem známém sochaři Frantovi Bělském. Jeho pomník Churchilla stojí v areálu muzea před z Londýna přestěhovanou a obnovenou ruinou Wrenova londýnského kostela St.Mary the Virgin Aldermanbury (17.stol.) a náš slavný sochař by letos oslavil sté narozeniny.

Film připomíná Bělského setkání s Churchillem během jeho návštěvy u československého vojska v britském Cholmondeley za války, kde Bělský tehdy po bojích a evakuaci čs. pluku z Francie po její porážce v roce 1940 dál sloužil (a byl vyznamenán za chrabrost) před kterým se tehdy Churchill během neformální přehlídky zastavil. Student sochařiny zíral na slavného státníka stejně jako on na něho a Bělskému se prý už honily hlavou myšlenky, jak by Churchilla sochařsky ztvárnil.

Film dále rozvádí Bělského životní pouť od návratu do vlasti a opětné emigrace v roce 1948 po únorovém komunistickém puči, po vystudování Royal College of Arts a velmi úspěšnou kariéru. Bělský tvořil na dvou rovinách – jednak jako portrétista figurativně a zároveň i abstraktně a jeho díla byla ve značné oblibě u britských uměleckých kruhů i veřejnosti. Film připomíná, že dodnes stojí v Londýně na veřejných prostranstvích 15 jeho děl a v Národní portrétní galerii je permanentně vystavováno dalších pět. A mezi jeho portréty je i několik členů královské rodiny, počínaje královnou matkou.

Bylo pak logické, že když fultonské muzeum chtělo mít v areálu Churchillovu sochu, obrátil se tehdy jeden z jeho mecenášů, slavný herec Douglas Fairbanks na Bělského, kterého znal z Londýna. Bělský komisi přijal a po představení modelů správní radě muzea také vybral, kde by nejlépe stála. V roce 1971 byla socha odlita a po přepravě do Ameriky slavnostně odhalena v den 25. výročí Churchillova projevu.

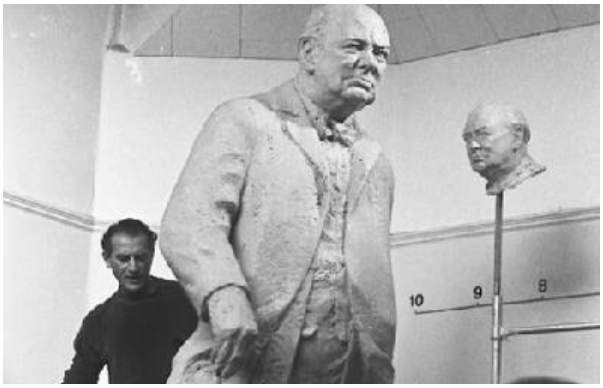

Shora: Winston Churchill přehlíží čs.jednotky v Cholmondeley; Franta Bělský pracuje na soše pro Fulton a situování sochy v extravilánu muzea

Film ,,Franta and Winston" je možné shlédnout přes internet hned po zajímavé úvodní videoprezentaci muzea na jeho webových stránkách na: ***https://www.youtube.com/watch?v=aUGaeh6OYkM***

Jak je naší londýnské velehradské komunitě dobře známo, Franta Bělský také vytvořil památník Jana Palacha pro slepé okno budovy Velehradu na Ladbroke Square, dnes umístěný v zahradě nového londýnského Velehradu v Barnes.

Na Velehrad přes most Hammersmith Bridge dočasně jen v neděli, jinak přívozem...

Most Hammersmith Bridge, po kterém se dostávali krajané od metra Hammersmith pěšky či autobusy na velehradská setkání, má být dočasně otevřen přes řeku Temži pouze o nedělích, kdy se na opravách mostu nepracuje a to za mýtné ve výši 3 liber. Inspekce zjistila, že se zadřela ložiska mostu a proto byl kvůli prasklinám v opěrách dlouho zavřen. Sousední obvody se nemohly dohodnout, kdo by měl zaplatit náročnou opravu a byl zřízen ,,Task Force", který doporučil vložení samonosného ocelového roštu na původní pilíře za zhruba 100 milionů liber, takže by se vzhled mostu příliš nezměnil a umožnil by trvalé znovuotevření. Zatím bylo doporučeno zřízení přívozu už během dubna. Další info příště.

****

***The* Friends *of* Czech Heritage zvou srdečně krajany na zoomovou přednášku**

Caroline Cannon-Brookes: Císařské baroko, Vídeň a Praha

21. dubna 2021 v 18 hodin

Přednáška (anglicky) je zdarma, avšak dobrovolné dary jsou vítány na www.czechfriends.net
Potřebné kódy a heslo na Zoom dostanou zájemci při registraci na info@czechfriends.net

****

****

ZPRÁVY Z DOMOVA Tři březnové české odchody

V Olomouci zemřel 4. března ve věku 80 let na covid katolický kněz ***František Lízna***, známý oponent komunistického režimu, zastánce práv Rómu a vězňů a ,,ztělesnění charitativní činnosti církve“ mezi chudými a bezdomovci. František byl poprve uvězněn v 19 letech na sedm měsíců v Jáchymově v roce 1960 za stržení rudé vlajky z budovy národního výboru po zatčení otce jeho dívky kvůli odmítání vstupu do JZD. Po věznění byl na vojně poslán pást dobytek po odmítnutí nést na 1. máje sovětskou vlajku a pak pracoval v cukrovaru, pokusil se o přechod hranic a byl znovu uvězněn. Po propuštění začal pracovat v ústavu pro mentálně postižené na moravském Velehradě a po kontaktech s jezuity vstoupil do řádu, který jej chtěl poslat jako misionáře do Afriky, ale vrátil se do ČSR a ještě se mu podařilo vystudovat teologii. Už po primici mu však režim odebral povolení ke kněžskému působení a tak pracoval v sociálních službách. Později patřil k prvním signatářům Charty 77 a byl za šíření samizdatů a tisk letáků pětkrát odsouzen k trestu vězení, celkem na více než dva roky. Po pádu komunismu spravoval jezuitský kostel v Brně a pečoval o Rómy (nechal si úředně zapsat rómskou národnost) a také o nemocné, vězně a bezdomovce. Požádal o přeložení k mírovskému vězení a dostal faru v nedalekých Vyšehorkách, kde opět pomáhal chudým a vězňům. Přes rakovinu se vydával na dlouhé poutě a po jedné se uzdravil. František Lízna byl prezidentem Havlem vyznamenán Řádem TGM a nadací Charty 77 Cenou Františka Kriegla, Cenou Celestýna Opitze za péči o nemocné, Cenou Paměti národa i maďarskou Cenou Jánose Esterházyho za šíření odkazu tohoto mučeníka komunismu. Apoštol chudých František je pohřben v kryptě kostela Nanebevzetí Panny Marie v Brně. >>>>

“Naše” velehradská houslistka Leona Gogolicynova úspěšně završila studia na Goldsmith College of Music & Art. Promoce (graduation) byla virtualni, ale Leonka chtěla foto před Velehradem

DUCHOVNÉ SLOVO Svätí vedľajších dverí...

Z apoštolskej exhortácii pápeža Františka Gaudete et exsultate (O povolaní k svätosti v súčasnom svete)

Nemyslime len na tých, ktorí sú už blahoslavení alebo svätorečení. Duch Svätý svätosť rozlieva všade, na svätý ľud verný Bohu, pretože „Bohu sa zapáčilo posväcovať a spasiť ľudí nie každého osve, bez akéhokoľvek vzájomného spojenia, ale vytvoriť z nich ľud, ktorý by ho pravdivo poznal a sväto mu slúžil“. Pán v dejinách spásy zachránil jeden ľud. Plná identita nejestvuje bez prináležitosti k ľudu. Preto sa nik nespasí sám ako izolovaný jednotlivec, ale Boh nás povoláva s tým, že berie do úvahy zložitú spleť medziosobných vzťahov, ktoré sa vytvárajú v ľudskom spoločenstve: Boh chcel vstúpiť do ľudovej dynamiky, do dynamiky ľudu.

Páči sa mi vidieť svätosť v ľude trpezlivého Boha: v rodičoch, ktorí s veľkou láskou vychovávajú svoje deti; v mužoch a ženách, ktorí pracujú, aby domov priniesli chlieb; v chorých, v staručkých rehoľníčkach, ktoré sa stále usmievajú. V tejto stálosti kráčania vpred, v každodennom nasledovaní, vidím svätosť zápasiacej Cirkvi. Je to mnoho ráz svätosť „vedľajších dverí“, tých, ktorí žijú medzi nami a sú odrazom Božej prítomnosti, alebo – aby som použil iný výraz – „strednej triedy svätosti“.

Dajme sa povzbudiť znakmi svätosti, ktoré nám Pán predstavuje prostredníctvom najpokornejších členov tohto ľudu, ktorý „má účasť aj na Kristovom prorockom úrade tým, že o ňom vydáva živé svedectvo, najmä životom podľa viery a lásky“. Pomyslime na to, ako nás k tomu pozýva aj svätá Terézia Benedikta z Kríža, že práve prostredníctvom mnohých z nich sa budujú skutočné dejiny: „V najtemnejšej noci povstávajú najväčší proroci a svätci. Avšak oživujúci prúd mystického života zostáva neviditeľný. Istotne, rozhodujúce udalosti svetových dejín boli podstatne ovplyvnené dušami, o ktorých dejepisné knihy nič nehovoria. A ktoré to boli duše, čo im treba ďakovať za rozhodujúce udalosti nášho osobného života, to sa dozvieme až v ten deň, keď sa všetko skryté odhalí.“

Svätosť je najkrajšou tvárou Cirkvi. Ale aj mimo Katolíckej cirkvi a v rozličných prostrediach Duch vzbudzuje „znaky svojej prítomnosti, ktoré pomáhajú Kristovým učeníkom“. Okrem toho sv. Ján Pavol II. nám pripomenul, že „svedectvo vydané Kristovi až po vyliatie krvi sa stalo spoločným dedičstvom katolíkov, pravoslávnych, anglikánov a protestantov“. V krásnej ekumenickej spomienke, ktorú slávil v Koloseu počas Jubilea 2000, pripomenul, že mučeníci sú „dedičstvom, ktoré hovorí silnejším hlasom, než je hlas rozdeľujúcich faktorov“.

Toto všetko je dôležité. Avšak to, čo chcem pripomenúť touto exhortáciou, je predovšetkým povolanie k svätosti, ktoré Pán predkladá každému jednému z nás; povolanie, ktoré sa obracia aj na teba: „Buďte svätí, lebo ja som svätý“ (Lv 11, 44; 1 Pt 1, 16). Druhý vatikánsky koncil to dôrazne podčiarkol: „Všetci veriaci v Krista akéhokoľvek povolania a stavu, vystrojení toľkými a takými spasiteľnými prostriedkami, sú Pánom povolaní, každý svojou cestou, na takú dokonalú svätosť, ako je dokonalý sám Otec.“

„Každý svojou cestou,“ hovorí koncil. Takže netreba stratiť odvahu, keď človek hľadí na vzory svätosti, ktoré sa mu zdajú nedosiahnuteľné...“ /Zo stránok TK KBS/

Nový kostel Krista Spasitele na pražském sídlišti Barrandov -- skvělé dílo moderní architektury ohromuje intenzivní přítomností světla, zesílenou zářivě bílým interiérem. (Na sídliště Barrandov nyní vede tramvajová linka)

****

BCSA pozýva v apríli krajanov na internetovú prehliadku

animovaných detských filmov Dorky Martinkovej,

ktoré vyrobila po londýnskych školách a sú tak vynikajúce, že získavajú prestižné ceny. Filmy kreslia britské deti na rôzne české témy, napr. Golem, Karel IV

Členovia BCSA a zaujemci dostanú link po registracii e-mailom na: ***bcsa@bcsa.co.uk***

****

****

ZPRÁVY Z DOMOVA

Tři březnové české odchody (*pokr. ze str. 4*)

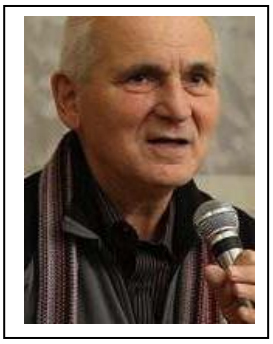

P.František Lízna, Jan Vodňanský a Hana Hegerová

V Praze zemřel na covid 11. března ve věku 79 let velmi oblíbený spisovatel, filosof a básník, herec, humorista a písničkář ***Jan Vodňanský***. Vystudoval strojařinu a později i externě filosofii a obdivoval divadlo Semafor. Začal psát humoristické a absurdní divadelní texty a pohádky, spolu s Petrem Skoumalem a v r.1964 založili soubor, který se objevil i v televizi. Jejich největším ,,hitem" bylo pásmo ,,S úsměvem idiota", karikující jazyk komunistických oficiálních komuniké. Vzpomínat na něj budou zejména návštěvníci Činoherního klubu, kde vystupoval se Skoumalem v odvážných kabaretních představeních až do začátku tvrdé normalizace v sedmdesátých letech. A jejich kuplety utkvěly dodnes v paměti mnohých současníků – od poetických ,,Tak jako ve staré Anglii...", až k ,,Jak mi dupou králíci", ,,Grizzly" a odvážným protirežimním ,,Maršálové přicházejí". Následoval zákaz vystupování a Vodňanský pak nejen podepsal Chartu 77, ale velmi aktivně se účastnil disidenských aktivit. V posledních už svobodných desetiletích si jeho inteligentní absurdní humor oblíbili zejména posluchači Českého rozhlasu. Vodňanský měl zájem vystoupit i na londýnském Velehradě, ale už k tomu nedošlo.

Také v Praze zemřela 23. března ve věku 89 let ,,první dáma" českého šansonu, zpěvačka ***Hana Hegerová***. Byla velmi populární už od šedesátých let, kdy byla součástí souborů pražských divadel Rokoko a Semafor a vystupovala i v zahraničí, v pařížské Olympii. Její nejpopulárnější šanson byl nazván Levandulová (skladatele Hapky a textaře Horáčka) a za její nejpopulárnější album Potměšilý host dostala od Supraphonu platinovou desku. Z filmových rolí si zahrála ve známém hudebním Kdyby tisíc klarinetů v roli Edity (s Waldemarem Matuškou a dalšími), v roce 2002 jí prezident Havel vyznamenal medailí Za zásluhy a ještě v roce 2010 natočila dodnes oblíbené album Mlýnské kolo v srdci mém. Byla vyznamenána také francouským Řádem za zásluhy, řádem TGM I.třídy a slovenským Řádem Ľudovíta Štúra II.třídy. Bratislavská rodačka Hegerová se původně jmenovala Carmen Farkašová a pocházela z bankéřské rodiny, absolvovala státní konzervatoř a začala působit jako Hana Čelková v žilinském divadle Petra Jilemnického a v bratislavské Tatra revue a pak přesídlila do Prahy. Hana Hegerová je zapsána v Síni slávy Akademie populární hudby. RIP.

DOPIS Z PRAHY: *Vakcínové šílení*

Představme si, že by Corbyn a jeho stoupenci vyhráli všeobecné volby v Británii v roce 2019. Není pochyby o tom, že labouristé plánovali (mimo jiné) vytvořit z existujících farmaceutických továren jednu velikou státem vlastněnou firmu, která by převzala existující oborové patenty a byla členkou Evropské Lékové Agentury (EMA). To by se stalo - pochopitelně - nebýt konzervativního vítězství ve volbách a následného Brexitu. Nejen, že to zavání socialismem, to by byl socialismus. Nám v Česku to něco připomene.

Pokud by laskavý čtenář argumentoval, že se i státní firma může dopracovat k účinné obraně proti viru-zabijákovi, odkážu ho na případ francouzské farmaceutické megafirmy SANOFI, která se - po neúspěšných pokusech - cíle (vyvinout vakcínu proti Covidu) vzdala.

Náhoda (štěstí) sice hraje svoji roli, tu bych ale nepřeceňoval. To, že oxfordští vědci - podobně jako jejich protějšky v Pfizeru a další - dokázali dorazit k cíli v čase, který je zlomkem doby, s kterou se jindy počítá, má své dobré důvody.

Na počátku bylo rozhodnutí britského premiéra obejít státní úředníky a svěřit objednávání očkovacích látek bursovní "štice" paní Kate Bingham. A dát ji k dispozici dostatečný balík peněz, aby se - jejich prostřednictvím - mohla stát jedním z rodičů výsledné očkovací látky. V době, kdy se unijní účetní dohadovali s farmaceutickými firmami o ceně budoucích dávek, pracovali již vědci v Oxfordu na vývoji vakcíny, která by zastavila virus-zabijáka. Ovšem, mohlo to taky dopadnout jako se SANOFI , ale v tom je ten prvek náhody. (Náhody, která přeje těm, kteří vědí co a proč dělají.)

V březnu se zde v Evropské Unii (EU) rozpoutala kampaň, kterou jsem se marně snažil pochopit. V situaci, kdy ve státech EU bylo naočkováno několik procent dospělých obyvatel a ve Spojeném Království plus/minus polovina dospělé populace, francouzský prezident Macron a německá kancléřka Merklová vystoupili ve svých projevech s tím, že se vakcínou A/Z očkovat nedají, neboť ji podezírají, že způsobuje krevní sraženiny (trombózu). Velice rychle se k nim přidalo 13 z 27 států EU, z nichž mnohé měly již první dodávky vakcíny A/Z ve svých ledničkách. Naše země - bohudíky - patřila k těm, kde se i vakcínou A/Z (pokud byla) očkovalo bez přestání.

V celé EU se očkovalo i nadále vakcínami Pfizer a Moderna, ale pomalému tempu přibývání očkované časti populace to pochopitelně nepomohlo. Po několika dnech Evropská Léková Agentura potvrdila, že očkování vakcínou A/Z nemá s trombózou nic společného (evidentně za nepočetnými případy srážení krve byly ve většině případů antikoncepční prostředky).

Ke škodě však již došlo a některé státy odmítají i dnes i nadále vakcínu A/Z používat. Zlí jazykové tvrdí, že to měla být část politické odvety za "Brexit". Tomu se mi věřit nechce. Prosím vás, když jde o lidské životy a jedinou známou záchranou je včasné očkování, tak očkuju (rozumnými preparáty), Brexit- Nebrexit.

Bohužel, celá tragikomedie má ještě další dějství, které je dáno m.j. nedostatkem schválených očkovacích látek v EU. To plyne zejména z opožděného nákupu vakcín Unií pod taktovkou prezidentky Ursuly van der Leyenové, při čemž každý den opožděni znamená další desítky mrtvých.

Po ortelu EMAy o kvalitě vakcíny A/Z, se ke konci března sešli představitelé zemí EU a rozhodli o pravomoci zastavit vývoz vakcíny A/Z. (Společnost A/Z má své produkční kapacity nejen v Anglii - a v Indii - ale též v dvou zemích EU. Dosud bylo z EU dovezeno do Británie několik milionů dávek vakcíny A/Z, z Británie do zemí EU nic.) Z Anglie se - pravda - vyváží do EU složka nutná pro výrobu vakcíny Pfizer, avšak že by vláda, nebo někdo v Británii znemožňoval plnění uzavřené smlouvy se jeví jako velmi nepravděpodobné.

Tedy, to co jsem se pokusil popsat se odehrává kdesi daleko. Zato Covid zabíjí dnes a tady. A očkování je, co já vím, jediná cesta, jak rok pohřbů ukončit. *Stálé zdraví, zejména čtenářům Z(S) přeje Honza Krátký*

****

****

ZPRÁVY Z DOMOVA VE ZKRATCE

- Očkování v ČR se nyní konečně po velmi pomalém startu v prosinci a různých zádrhelích rozjelo. Do začátku velikonočního týdne dostalo dávku vakcíny 1,6 miliónu občanů, tedy 11 procent z celkového počtu 10,7 milionů obyvatel. První dávku dostalo dosud jen 1,2 miliónů a druhou něco přes 445.000 lidí. Země je stále ve výjimečném stavu nouze už od začátku října a po smutném rekordním nakažení pandémie konečně poněkud polevuje. Nejlépe je na tom Praha a ve třetím z pěti stupňů závažnosti pandémie je asi polovina republiky a druhá polovina ještě zůstává ve čtvrtém.
- Podle ministra zdravotnictví Jana Blatného, má ČR smluvně zajištěných dostatek vakcín k očkování osmi miliónu občanů do konce srpna či začátku září, poté co vláda objednala 26 miliónů dávek, tedy 81 procent z dávek, na které má podle EU nárok. Mezitím by mělo být do konce června očkováno šest miliónů osob (44 procent obyvatel, stejně jako nyní v Británii).
- Na Slovensku v sobotu 27.3. odhalili 925 nových prípadov nákazy, počet hospitalizovaných sa opäť mierne znížil, tentoraz o 19 na 3 336 (o 21 menej ako deň predtým) a zomrelo ďalších 70 ľudí (celkove 9.496). Na jednotkách intenzívnej starostlivosti je 284 pacientov a na ventilátoroch 378. Prvou dávkou vakcíny zaočkovali 27.3. na Slovensku ďalších 6 679 osôb a druhú zatiaľ 255 857 (celkovo už viac ako 622.000).
- Prezident Zeman vyvolal v březnu znepokojení snahami o větší vliv v politice státu. Deník Dnes komentoval takto: ,,Rezervovaný postoj některých státních činitelů vůči ruské vakcíně Sputnik V se znelíbil jejímu propagátorovi, prezidentovi Miloši Zemanovi. Proto požaduje, aby odešli ze svých funkcí. Premiér Andrej Babiš by měl odvolat ministry Jana Blatného i Tomáše Petříčka a skončit má i ředitelka SÚKL Irena Storová, míní hlava státu. Babiš odmítl, že by jejich odvolání plánoval." Reakce politiků byly velmi tvrdé. Například senátorka ODS Miroslava Němcová řekla: ,, Na svém vyjádření o zradě Zemana trvám, není to výkřik do tmy, není to poprvé, kdy prezident Zeman ukazuje prstem na toho, koho ve vládě chce a koho ne, je to vyhrožování prezidenta premiérovi"
- Slovensko dosiahlo vyriešenie koaličnej krízy ustúpeniem premiéra Igora Matoviča (OĽaNO) od požiadaviek voči partnerom. Matovič sa ospravedlnil za tri týždne hádok a vymení sa s ministrom financií Eduardom Hegerom (OĽaNO), ktorý sa už 29. marca stretol s prezidentkou Zuzanou Čaputovou vo snahe rekonštruovať vládu.
- Václav Klaus mladší oznámil, že končí v hnutí Trikolóra, které před dvěma roky založil a odchází z politiky. Důvodem měly být ambice jeho otce, který se prý chtěl přes stranu vrátit do politiky a měl ji chtít proti vůli syna koaličně spojit s Okamurovou ultrapravicovou SPD.

****

Okénko, česká a slovenská komunitní organizace **propaguje České a slovenské tradice, kulturu a vzdělání v Londýně. V naší pravidelné České a slovenské sobotní škole se mohou vzdělávat děti školního (5 – 14 let) i předškolního věku (od batolat do pěti let). Děti se učí v souladu s Českými a slovenskými osnovami (čtení, psaní, prvouku a posléze zeměpis a dějepis). Je-li zájem děti se u nás mohou připravovat na přezkušovací zkoušky z českého jazyka. Pořádáme rovněž aktivity pro rodiče (lekce češtiny pro dospělé, ples, knižní klub, pěvecký sbor, divadelní spolek, klub fitness) a akce pro celou českou a slovenskou komunitu (Vánoční besídka, Velikonoční oslavy, Dětský den, výlety do muzeí, kempování, Šlapáček, atd. *Detaily/info: www.okenko.uk a email: info@okenko.uk* Sobotní škola provozuje činnost v Dunraven Primary School, Mount Nod Rd, London SW16 2LG**

Okenko.co.uk
Empowering Czechs & Slovaks in

****

ČESKÉ MŠE NA LONDÝNSKÉM VELEHRADĚ
se obvykle konají jednou měsíčně v neděli ve 14 hod
Obnovení bude po pandemii oznámeno !!!

SLOVENSKÉ OMŠE: 14 Melior St, SE1 3QP http://www.scmlondon.org
sa opäť konajú o 13 tej (slovensky/česky) a 19.30 v nedeľe a v pondelok a prvý piatok o 19.30 s covidovými opatreniami

****

Zajímá vás, jak je Česká republika reprezentována ve Velké Británii?
Kontaktujte Czech Centre: 30 Kensington Palace Gdns, London W8 4QY (v budově velvyslanectví ČR!)
Telefon: +44-207-307-5180 e-mail: info@czechcentre.org.uk
Czech Centre pořádá a organizuje výstavy, přednášky, koncerty atd , informuje Brity o možnostech podnikání, vzdělávání, atd

****

ZAJÍMÁ VÁS CO SE DĚJE V JINÝCH KRAJANSKÝCH KOMUNITÁCH?
Zkuste si na internetu najít *http://krajane.radio.cz/*
Budete překvapeni, je to totiž internetová platforma, určená k získávání a výměně informací, týkajících se zahraničních Čechů v celém světě... A najdete tam i informace o londýnském Velehradě

****

ZAJÍMÁ VÁS ČESKÁ A SLOVENSKÁ HUDBA? STAŇTE SE ČLENEM A PŘIVEĎTE ANGLICKÉ ZNÁMÉ DO
The Dvořák Society for Czech and Slovak Music
Společnost sdružuje zájemce o českou a slovenskou hudbu a jako registrovaná charita pomáhá hudebníkům a tělesům doma
Podrobnosti najdete na internetu (http://www.dvorak-society.org **) a další poskytne Terry Heard, Membership Secretary, 67 Lewisham Hill, London SE13 7PL, Tel: 020 8852 9263, e-mail: membership@dvorak-society.org**

****

VÍTE, ŽE VELEHRAD MÁ TAKÉ VLASTNÍ WEBSITE? www.velehrad.org.uk
Nabízí mnoho informací. Příspěvky na činnost Velehradu: zasílejte šeky na adresu: Velehrad, 39 Lonsdale Rd., London SW13 9JP

****

BOHEMIA HOUSE -- CZECH AND SLOVAK CLUB IN LONDON
Chcete si (zatím jen v zahradě) pochutnat na tradičních českých a slovenských jídlech a napít se dobrého piva z našich končin?
Stačí jet metrem do stanice West Hampstead (NW6) a o pár stovek metrů níž, v 74 West End Lane, čeká vytoužené pohoštění.
Rekonstruovaná restaurace otevřena od úterý do pátku 17 -22.30 hod a klub 17 - 23 hod, v sobotu/neděli 12 - 22.30 hod, klub 12 - 23 hod. Zavřeno každé pondělí kromě Bank Holidays, kdy je pak zavřeno v úterý. Telefon: Klub 0207 328 0131, Restaurace 0207 372 1193

****

Vydává a rozesílá Správní výbor charity Velehrad London (Publisher : Velehrad London, Charity registered in England and Wales (number: 1154836) and a company limited by guarantee (registered company No.: 08684201) Reg. offices: 39 Lonsdale Road, Barnes, London, SW13 9JP) a *rediguje v tradicích Věstníku a Londýnských Listů Mgr J.M. P.Jůn*